

Korelācija starp pacientu vecumu un Krona slimības lokalizāciju

Aleksejs Derovs¹, Nora Aleksīna², Anete Vjakse²

¹Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējīgo slimību katedra, Latvija

²Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Krona slimība ir nespecifiska, hroniska transmūrāla iekaisumslimība, kas var skart jebkuru gremošanas orgānu sistēmas daļu. Daudzi pētījumi norāda, ka incidence augstāko punktu sasniedz vecumos no otrās līdz ceturtajai dekādei, savukārt 78% Krona slimības pētījumu augstākā incidence ir vecumā no 20 līdz 29 gadiem [Molodecky, Soon, et al., 2012].

Darba mērķis. Izvērtēt iespējamo korelāciju starp pacientu vecumu diagnozes noteikšanas brīdī, dzimumu un Krona slimības lokalizāciju.

Materiāls un metodes. Retrospektīvi tika analizēti Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā ārstēto Krona slimības pacientu slimības vēsturi dati no 2010. līdz 2012. gadam. MS Office Excel programmā tika izveidota datu bāze ar pacientu demogrāfiskajiem un klīniskajiem parametriem (dzimums, vecums, patoloģisko izmaiņu lokalizācija u. c.) ar tālāku datu statistisko analīzi.

Rezultāti. Tika izanalizēti 84 pacientu dati. No tiem 37 (44%) bija sievietes un 47 (56%) vīrieši. Pacientu vecums diagnozes noteikšanas brīdī bija starp 12 un 74 gadiem (vidēji 34,96 ± 15,97gadi).

Pacientu sadalījums pa vecuma grupām un dzimumiem: nebija pacientu, kam diagnoze būtu noteikta pirms deviņu gadu vecuma; 10–19 gadu grupā 15 (18%) pacientiem tika noteikta diagnoze, no tiem 3 sievietēm un 12 vīriešiem; 20–29 gadu grupā – 24 (29%) pacientiem, no tiem 11 ♀ un 13 ♂; 30–39 gadu grupā – 15 (18%), no tiem 5 ♀ un 10 ♂; 40–49 gadu grupā – 13 (15%), no tiem 7 ♀ un 6 ♂; 50–59 gadu grupā – 8 (10%), no tiem 4 ♀ un 4 ♂; 60–69 gadu grupā – 6 (7%) no tiem 4 ♀ un 2 ♂; un vecumā no 70 līdz 79 gadiem 3 (4%) pacientiem tika noteikta Krona slimības diagnoze, no kuriem visas bija sievietes.

Diagnozes noteikšanas brīdī slimība biežāk skāra likumaino zarnu (*ileum*) (40%), resno zarnu (38%) un ileocekālo reģionu (18%), bet retāk – barības vadu, kuņģi un divpadsmit pirkstu zarnu (1%). Sievietēm likumainā zarna tika bojāta biežāk (46% : 36%), pārējās kuņģa un zarnu trakta daļās patoloģiju biežāk konstatēja vīriešiem: resnā zarna tika skarta 40% (♀38%), ileocekālais reģions – 19% (♀16%). Netika konstatēta statistiski ticama korelācija starp slimības skartajiem reģioniem un dzimumu.

Slimības skarto reģionu sadalījums atšķīrās, pacientus sadalot vecumgrupās pēc tā vecuma, kurā tika noteikta diagnoze. Vecumgrupā 20–39 gadi likumainā zarna bija skarta 18 (46%) gadījumos, 40–59 gadu grupā tā tika bojāta 9 (43%) pacientiem, 60–79 gadu grupā – 3 (33%) un vecumgrupā līdz 20 gadiem – 4 (27%). Resnās zarnas iesaiste biežāk sastopama pacientiem, kuriem diagnoze noteikta pirms 20 un pēc 60 gadiem, salīdzinājumā ar vidējām vecuma grupām. Ileocekālais reģions biežāk tika bojāts vecumā līdz 20 gadiem un 40–59 gadu vecuma grupā. Ezofagogastroduodenālā rajona iesaiste Krona slimības procesā biežāk novērojama 20–39 gadu vecuma grupā. Vecumgrupās netika konstatēta statistiski ticama korelācija starp skartajiem reģioniem.

Secinājumi. Gan sievietēm, gan vīriešiem slimības incidences augstākais punkts vērojams trešajā dekādē, kas korelē ar literatūras datiem.

Biežāk skartie reģioni ir likumainā zarna, resnā zarna un ileocekālais reģions, bet augstējās gremošanas trakta daļas reti ir iesaistītas patoloģiskajā procesā diagnozes noteikšanas brīdī.

Krona slimības lokalizācija nekorelē ar pacientu dzimumu un vecumu diagnozes noteikšanas brīdī. Ir nepieciešami papildu pētījumi, lai noskaidrotu potenciālu vecuma vai dzimuma ietekmi uz Krona slimības manifestācijas īpatnībām.